

A ROMANIAN OVERVIEW

IF YOU THINK THIS WORLD IS BAD
YOU SHOUD SEE SOME OF THE OTHERS

Curator:
Simona Nastac

Matei Bejenaru
Victor Man
Sebastian Moldovan
Ciprian Muresan
Ioana Nemes

IF YOU THINK THIS WORLD IS BAD YOU SHOULD SEE SOME OF THE OTHERS POKUD SE VÁM TENTO SVĚT ZDÁ ŠPATNÝ, MĚLI BYSTE VIDĚT TY OSTATNÍ

SIMONA NASTAC

Taking as their starting point the title of a Philip K. Dick novel, which sets a space of real, hypothetical, fictional, imaginary or unobtainable experiences reflecting our ontological insecurity in a global world no one is in charge of, Romanian artists Ciprian Muresan, Matei Bejenaru, Sebastian Moldovan, Ioana Nemes, and Victor Man explore the concepts of displacement and transition, power and hierarchy, privacy and alienation, memory and discontinuity, taboo and history, as a means of creating community consciousness within the context of post-communist Romanian reality.

With the collapse of the totalitarian regimes of Central and Eastern Europe, the countries of the former Communist bloc were transformed overnight from socialism to capitalism, from isolation and censorship to global brands and entertainment. This new life has affected conceptions of time and space, human relationships, communication, and memory. The forces of globalization seem vast and overwhelming, beyond individual or collective control. The accelerated circulation of capital accentuates the ephemeral nature of experience, ideas, values, and customs. The individual is forced to consume, and, frequently, to abandon traditional ways of life, relationships, and attachments to

Rumunští umělci Ciprian Muresan, Matei Bejenaru, Sebastian Moldovan, Ioana Nemes a Victor Man si za společné východisko zvolili název románu Philipa K. Dicka, který vytváří prostor skutečných, hypotetických, fiktivních, smyšlených nebo nezískatelných zkušeností, odráží tak naší ontologickou nejistotu v globálním světě, který nikdo neřídí. Zkoumají koncepty dislokace a tranzice, moci a hierarchie, soukromí a odcizení, paměti a diskontinuity, tabu a dějin, směřují tak k vytvoření vědomí obce v kontextu post-komunistické reality Rumunska.

Se zhroucením totalitních režimů střední a východní Evropy přesly země bývalého komunistického bloku přes noc od socialismu ke kapitalismu, od izolace a cenzury ke globálním značkám i globální zábavě. Tento nový život ovlivnil pojetí času i prostoru, lidských vztahů, komunikace a paměti. Sily globalizace se zdají být nesmírné a nepřekonatelné - mimo kontrolu jednotlivce i společnosti. Zrychlený oběh kapitálu zdůrazňuje pomíjivou povahu zkušenosti, idejí, hodnot i tradic. Jedinec je nucen ke konzumu a často k tomu, aby opustil tradiční způsob života, vztahy a vazby k místům, věcem i lidem. Toto dává osobním i veřejným hodnotám zdání nestálosti a zajišťuje

places, things, people. This lends an air of temporariness to personal and public value systems, providing a context for their diversification and the dissolution of social consent. Stimuli - goods, images, information - assault the senses creating serious sensory overload. The defense is oversimplification: either in self-presentation or in representation of events. Although globalization acknowledges the multi-layered existence of the Other, as it emerges from differences of subjectivity, spatial and temporal locations and dislocations, there is, within it, an inherent refusal to recognize the complexity of the world, a tendency to represent it through basic, rhetorical affirmations. As a result, real or imaginary, voyages end up by enforcing the preconceptions rather than enlarging the mental horizons.

As the barriers have fallen, we have become increasingly aware of the world around us. Yet it is difficult to locate ourselves in time and space in a totally interdependent world, where there are no longer distinct identities, only global or local identities. The effort to discern a knowable world from the myriad possible worlds we experience daily in the supermarket or on TV is an attempt to find meaning and identity that fails a little more each day.

The situation is more or less the same all over the world, but is more puzzling in Central and Eastern Europe, with its interrupted history and dystopian legacy. The situation is like that of a captive who escapes after 50 years in prison to find himself faced with a new world order tending towards an incomprehensible end. But, if you find this world bad, you should see some of the others... real, speculative, or fictional.

kontext pro jejich diversifikaci i pro rozklad sociální shody. Stimuly - zboží, obrazy, informace - útočí na smysly a působí jejich vážné přetížení. Obranou je zjednodušení: buď zjednodušení sebe-reprezentace, nebo reprezentace událostí. Ačkoli globalizace uznává mnohorstevnatou existenci Jiného, jež se vynořuje z rozdílů subjektivity, prostorových, časových lokací a dislokací, je v ní inherentně obsaženo i odmítnutí uznat komplexnost světa, jakož i tendence zobrazovat jej pomocí jednoduchých, rétorických tvrzení. Následkem toho končí skutečné i imaginární cesty prosazováním předem vytvořených představ, spíše než rozšířením duševních obzorů.

S padajícími bariérami si stále více uvědomujeme svět kolem nás. A přesto je obtížné najít své místo v čase a prostoru zcela provázaného světa, kde již neexistují zřetelně odlišné identity, pouze globální nebo lokální identity.

Úsilí rozlišit poznatelný svět od myriády dalších možných světů (které zakoušíme denně třeba v samoobsluze nebo během sledování televize) je pokusem najít význam a identitu; den za dnem o něco méně úspěšně.

Situace je na celém světě více méně stejná, ve střední a východní Evropě však díky přerušeným dějinám a antiutopickému odkazu o něco nepřehlednější. Připomíná situaci zajatce, který po padesáti letech uprchne z vězení a octne se ve světě, kde vládne nový řád, směřující k nesrozumitelnému konci. Ale... „pokud se vám tento svět zdá špatný, měli byste vidět ty ostatní...“ skutečné, teoretické nebo fiktivní.

Muresan, Bejenaru, Moldovan, Nemes a Man vyrůstali jak za socialismu, tak za kapitalismu. Jejich dílo se snaží najít smysl

Muresan, Bejenaru, Moldovan, Nemes, and Man grew up under both socialism and capitalism. Their works seek to make sense of the present by critically questioning the robustness of the past and the premises for the future, or by imagining alternative scenarios.

Muresan's *Communism Never Happened* investigates the contingencies of history and the need for counterfactual narrative in constructing the logic of the future.

Composed of vinyl records from Ceausescu's *Song of Romania* campaign, launched in 1980 to praise the "new," industrialized Romania, the work can be seen as a manifesto for a generation that grew up only partially under communism but suffers fully its insane consequences.

The ironic recycling of such political symbols serves as a kind of therapy, and the false nature of the statement calls for the kind of communal thought and action that didn't exist at key turning points in history, and could have radically changed it. Great forces no longer control history and there is no predicting the future: only the actions of individuals will determine whether we live in a better or a worse world.

Bejenaru's *Travel Guide* purports to provide information to Romanians seeking to work illegally in Western Europe. The handbook contains photos, maps (computer-generated and hand-drawn) of routes and terminals, instructions for travelling in a container or acquiring a National Insurance number, plus statistics on the considerable contribution made to the state budget by emigrant workers. Flirting ambiguously with truth and utility, Bejenaru's guide doesn't celebrate the freedom of capitalism, but sheds light on its hidden side effects. The ideal of the Socialist Worker is replaced by an amoral, capitalist ethic, where hegemonic structures are in place. Looming just beyond imagination, the guide retains

současnosti kritickým zkoumáním minulosti a premis pro budoucnost nebo předkládá představy alternativních scénářů.

Muresanova práce „Komunismus nikdy nebyl“ zkoumá nepředvídatelné možnosti historie a potřebu virtuálního narrativu při konstrukci logiky budoucnosti. Dílo, vytvořené z vinylových desek Ceausescovy kampaně Písce Rumunska z roku 1980, která měla glorifikovat „nové“ industrializované Rumunsko, může být chápáno jako manifest generace, která vyrostla v komunistickém režimu jen zčásti přesto však plně nese jeho šílené následky. Ironická recykláž takových politických symbolů slouží svým způsobem jako terapie, lživost výroku vyžaduje od společnosti takové myšlenky a činy, které v klíčových bodech historie nebyly k dispozici, ačkoli by ji byly mohly radikálně změnit. Historii už neovládají velké síly a budoucnost nelze předvídat: jen činy jedinců rozhodnou, zda budeme žít v lepším či horším světě.

Bejenaruův „Cestovní průvodce“ předstírá, že poskytuje informace Rumunům, kteří chtějí ilegálně pracovat v západní Evropě. Příručka obsahuje fotografie, počítačové i ručně kreslené mapy tras a terminálů, instrukce jak cestovat v dopravním kontejneru nebo rady jak získat čísla pojištěnce plus statistiku nemalých částelek, kterými dělníci v zahraničí přispívají do státního rozpočtu. Bejenaruův průvodce si dvojsmyslně zahrává s pravdou a pouhou funkčností. Není oslavou svobody kapitalismu, vnáší však světlo do spletí jeho skrytých vedlejších účinků. Ideál socialistického dělníka je nahrazen amorální kapitalistickou etikou, kde hegemonní struktury zaujmají patřičná místa. Průvodce, rýsující se nejasně za naší představivostí, si uchovává veškeré své nevyřešené vizuální tajemství ohledně Neznáma a skrytých území; pouze při pečlivějším čtení

all its untold visual mystery about the Unknown, about concealed terrains; only a closer reading hints toward reality. It is not what the viewer sees that is important, but what the guide's function reveals.

Once known as Little Paris, Bucharest was partly destroyed by the misguided architectural ambitions of Ceausescu. Many eighteenth and nineteenth century buildings were torn down in favour of unattractive and supposedly functional housing. Ask a passerby today to direct you to the historic centre of the city and he won't know what you're talking about.

For his *Paris Project*, performance artist Moldovan evoked this missing reality by carrying a sign marked "Paris" through the old part of Bucharest. Past factories at work in the early morning, rolling trams, old houses squeezed between wooden fences and concrete blocks, clothes drying outside windows, Moldovan created a space in which to explore notions of history, nostalgia, and transience. Little Paris may no longer exist, but it could be at least a reviving state of mind.

Rather than analysing history or society, Nemes has narrowed her focus to her own progress in an environment hostile to artistic creation and dialogue. Started in 2001, her *Wall Project*, on the dining room wall of her small Bucharest flat, consists of notes, sketches, photos, and graphs measuring the distance between her goals and her achievements. The wall is divided into two sections, "To Do" (projects, dreams), and "Exit" (projects, dreams fulfilled).

"I hope I am happy today when I can shift a note from To Do to Exit. The Wall irritates me and comforts me at the same time. I keep thinking and building it up in

poukazuje směrem k realitě. Není důležité, co divák vidí, ale orwellovský duch, na kterého průvodce odkazuje.

Bukurešť, známá kdysi jako Malá Paříž, byla zčásti zničena Ceausescovými pochybnými architektonickými ambicemi. Mnoho budov z osmnáctého a devatenáctého století bylo zbouráno, aby uvolnily místo nehezkým, údajně funkčním obytným domům. Pokud se dnes zeptáte náhodného kolemjdoucího, kudy se jde do historického centra města, nebude vědět, o čem mluvíte.

Ve svém „Projektu Paříž“ evokoval performer Moldovan tuto chybějící realitu tak, že starou čtvrtí Bukurešti nesl ceduli s nápisem Paříž. Při procházce kolem továren, pracujících od časného rána, tramvají, starých domků vmáčknutých mezi dřevěné ploty a betonové bloky, s prádlem sušícím se za okny, vytvořil Moldovan prostor, ve kterém lze zkoumat pojmy historie, nostalgie a pomíjivosti. Malá Paříž sice již ve skutečnosti neexistuje, může však ožít v mysli a oživit mysl.

Ioana Nemes neanalyzuje dějiny ani společnost, ale zaměřuje se na svůj vlastní růst v prostředí, které je nepřátelské vůči umělecké tvorbě a dialogu. „Nástěnný projekt“, započatý roku 2001 na zdi jídelny jejího nevelkého bukureštského bytu, je konglomerátem poznámek, skic, fotografií a grafů, měřícím vzdálenost mezi autorčinými vytčenými cíli a skutečnými výsledky. Zed' je rozdělena na dvě části, „Mám udělat“ (projekty a sny) a „Exit“ (projekty a splněné sny).

„Jsem dnes šťastná, když mohu nějakou poznámku přemístit z oddělení „Mám udělat“ do „Exitu“. Zed' mě provokuje i utěšuje zároveň. Neustále ji nosím v hlavě a rozvíjím ji je to jakási virtuální stanice, mobilní místo, která se mnou všude

my head - a virtual station, a mobile room that travels with me. The wall is my room, my privacy, my hideout, my stopover, my mobile institution. I am the wall."

The ongoing dialogue of items moved from one section to another became a self-interview, revealing Nemes's intensity, the progress of the Wall and its questions, and the effort an artist must make to walk the thin line between the real and the imaginary while producing "useless works" for an audience with other existential priorities.

Man's work is a reflection on the possibilities of representation, on identity, and on memory, influenced by the specifics, generalities, and contingencies of the context in which an individual lives. The confusing Romanian transition has stirred Man's awareness of the past and its immanence, together with a desire to use its residual forces in new configurations. He uses common images and objects, paring them down to their bare essentials or removing them from their original contexts to convert them into signifiers of the present. Devoided linear narrative designed to be understood...is informed by traces of personal memory. Man grew up during the most austere period of Romanian communism, the '80s, when ordinary things, ideas, images, and symbols were missing or forbidden. The clash between a teenager's fantasies of Western popular culture and the Romanian reality of that time is explicit in Man's method of using what is absent or latent to represent what is present.

Time in flux cannot be memorized, but must be remembered in terms of the places and spaces of personal experience; memories which, for Man, form the basis of collective history and identity.

cestuje. Ta zeď je mým pokojem, mým soukromím, mou skrýší, mou zastávkou, mou mobilní institucí. Já jsem ta zeď."

Neustálý dialog položek, přesouvaných z jedné sekce do druhé, se stává jakýmsi interview, které autorka dělá sama se sebou. Odhaluje se v něm intenzita změn ve vývoji Zdi, mění se pořadí otázek i úsilí, které umělkyně musí vynaložit - když se pohybuje na citlivé hranici mezi skutečným a imaginárním - a vytváří „zbytečná díla“ pro publikum s jinými existenciálními prioritami.

Manovo dílo je úvahou o možnostech reprezentace, o identitě a paměti, ovlivňovaných specifickou a všeobecnou životní situací jedince se všemi jejími nahodilostmi. Chaos rumunských společenských proměn podnítil Manovo vědomí minulosti a její imanence, spolu s přáním využít její zbytkové síly k novým konfiguracím. Používá běžné obrazy a předměty, které obnažuje na holý základ nebo je odstraňuje z původního prostředí, aby je přeměnil ve znaky, označující současnost.

„Vyprázdněný lineární narrativ, určený k porozumění...“ je tvořen stopami osobní paměti. Man vyrůstal během nejtvrdšího období rumunského komunismu, v osmdesátých letech, kdy obyčejné věci, myšlenky, obrazy a symboly byly buď nepřítomné, nebo zakázané. Střet teenagerovských fantazií o západní popkultuře s rumunskou realitou doby je zřejmý v Manově zacházení s nepřítomným či latentním, které používá k reprezentaci přítomného.

Plynutí času nelze namemorovat, musí být pamatováno jako osobní zkušenosť. Tyto osobní vzpomínky, vázané na různá konkrétní místa, tvoří u Mana základ kolektivní historie a identity.

MATEI BEJENARU

1963 SUCEAVA (ROMANIA) LIVES AND WORKS IN IASI (ROMANIA)

SELECTED SOLO EXHIBITIONS

- 2005 Galeria Noua, Bucharest
- 2005 R O O M, Bristol
- 2002 KulturKontakt, Vienna

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

- 2006 Journey Against the Current - Küba, Thyssen-Bornemisza Art Contemporary, Nestroyhof, Vienna
- 2006 Check-in Europe - Reflecting Identities in Contemporary Art, European Patent Office, Munich
- 2006 Cities from Below, Fondazione Teseco, Pisa (Italy)
- 2005 Motion Parade, Wien Photo Gallery, Vienna

Mehr Chancen für Unsere Jugend, 2005
Mixed-media installation
Courtesy of the artist
Photo: the artist

VICTOR MAN

1974 CLUJ (ROMANIA) LIVES AND WORKS IN CLUJ

SELECTED SOLO EXHIBITIONS

- 2007 Johnen + Schöttle, Cologne
- 2006 Anna Helwing, Los Angeles
- 2006 Timothy Taylor, London
- 2005 Annet Gelink, Amsterdam
- 2005 Plan b, Cluj (Romania)

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

- 2006 Young Artists' Biennial, Bucharest
- 2006 Part of the Process 2, Zero..., Milan
- 2006 Cluj Connection, Haunch of Venison, Zurich
- 2005 Prague Biennale
- 2003 Re: Location 4, Casino Luxembourg

Like a Pearl around an Evil Grain of Sand, 2005

Oil on canvas 30 x 29 cm, C-print 39 x 52 cm

Courtesy of the artist and Johnen + Schöttle

SEBASTIAN MOLDOVAN

1982 BAIA MARE (ROMANIA) LIVES AND WORKS IN BUCHAREST

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

- 2007 Comfortably Numb, KulturKontakt, Vienna
2006 Dada East? The Romanians of Cabaret Voltaire, Cabaret Voltaire, Zurich
2006 Bucharest Biennale
2005 Prague Biennale
2005 Almost Censored, Sibiu (Romania)

CIPRIAN MURESAN

1977 DEJ (ROMANIA) LIVES AND WORKS IN CLUJ

SELECTED SOLO EXHIBITION

- 2006 Prometeo, Milan
2006 Plan b, Cluj (Romania)

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

- 2007 Across the Thress, Romanian Art Now, David Nolan, New York
2006 Young Artists' Biennial, Bucharest
2006 Indirect Speech, Fridericianum, Kassel
2006 Periferic Biennial, Iasi (Romania)
2006 Neterotopia, Palais de Tokyo, Paris
2005 On Difference #1, Würtembergischer Kunstverein, Stuttgart
2003 Prague Biennale

Communism Never Happened, 2006

Installation, dimensions variable

Courtesy of Plan b Gallery, Cluj

IOANA NEMES

1979 BUCHAREST LIVES AND WORKS IN BUCHAREST

SELECTED SOLO EXHIBITIONS

2006 East-West Gallery, New York
2004 2020, Bucharest

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

2006 Bucharest Biennial
2006 Periferic Biennial, Iasi (Romania)
2006 Indirect Speech, Fridericianum, Kassel
2005 Text Ground, Display, Prague

The Wall Project, self - interview, 2004

Courtesy of the artist

Photo: Ioana Nemes

